

A.1.e

Hof van beroep
te Gent

11Q Kamer

Terechtzitting
van
23 mei 2013

Opheffing weigering
huwelijk

NGETEKEND AFSCRIFT
Ingevolge art. 792
gerechtelijk Wetboek
Vrij van Grillicrecht
art. 280 2° R.W.B.

15942

2012/AR/1321 - In de zaak van:

1. LE...
wonende te 8200 SINT-ANDRIES, Tomatoes
8...

2. MA...
wonende te 8200 SINT-ANDRIES, Tomatoes
8...

appellanten toegelaten tot kosteloze rechtsbijstand bij beschikking van
het bureau voor rechtsbijstand bij het Hof van beroep te Gent d.d. 16
april 2012 (2012/PD/91),

beiden hebbende als raadsman mr. BAELDE Johannes, advocaat te
8000 BRUGGE, Werfstraat 91

tegen:

DE AMBTENAAR VAN DE BURGERLIJKE STAND VAN DE
STAD BRUGGE,

met burelen te 8000 BRUGGE, Stadhuis, Burg 11,

geïntimeerde,

hebbende als raadsman mr. CASTERMANS Yves, advocaat te 8000
BRUGGE, Houtkaai 15/02

veilt het hof het volgend arrest:

De appellanten hebben bij appelakte ter griffie neergelegd op 10 mei 2012 hoger beroep ingesteld tegen de beschikking van 29 februari 2012 gewezen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brugge, zetelend zoals in kort geding.

Zowel de neergelegde conclusies als de overgelegde stukken werden ingezien.

Bij de bestreden beschikking heeft de eerste rechter, het beroep van de appellanten ontvankelijk doch ongegrond verklaard, en hen veroordeeld tot de kosten, niet te begroten aan hun zijde, en nader begroot aan de zijde van de geïntimeerde.

Bij hun (laatste) beroepsconclusies ter griffie neergelegd op 21 november 2012 streven de appellanten de 'vernietiging' (waarschijnlijk bedoelen de appellanten het teniet doen) na van de bestreden beschikking, en vorderen zij dat het hof, dienaangaande opnieuw beslissende, hun oorspronkelijk beroep ontvankelijk en gegrond verklaart.

Mitsdien vorderen zij dat:

- gezegd wordt voor recht dat de weigering van de geïntimeerde tot voltrekken van hun voorgenomen huwelijk, genomen op 6 oktober 2011, onwettig en onrechtmatig, minstens ongegrond is, en derhalve de opheffing van die beslissing beveelt.
- de geïntimeerde veroordeeld wordt tot opmaak van de akte van aangifte van huwelijk tussen de partijen, en dienvolgens het bevel te geven tot het bepalen van een datum tot huwelijksvoltrekking binnen één maand na de tussen te komen 'beschikking' (sic);
- de geïntimeerde veroordeeld wordt in de kosten van de beide instanties, aan hun zijde nader begroot, en voor zover hun oorspronkelijk beroep ook in deze instantie ongegrond wordt verklaard, zij slechts worden veroordeeld om aan de geïntimeerde het minimumbedrag te betalen aan rechtsplegingsvergoeding voor niet in geld waardeerbare geschillen, gezien de toelating tot de kosteloze juridische tweedelijnsbijstand alsmede de kosteloze rechtspleging in huidige procedure.

Bij zijn op ter griffie op 5 september 2012 neergelegde (laatste) beroepsconclusies besluit de geïntimeerde tot (1) de afwijzing van het hoger beroep als ongegrond, tot (2) de integrale bevestiging van de bestreden beschikking, en tot (3) de veroordeling van de appellanten tot de kosten van deze instantie, aan zijn zijde nader begroot.

De partijen werden op de openbare terechtzittingen van 16 mei 2013 gehoord in hun middelen en conclusies, waarna de debatten werden gesloten.

Advocaat-generaal Dominique Dabrauwere nam daarna het woord en bracht advies uit, waarop de partijen hebben kunnen repliceren.

De zaak werd in beraad genomen.

BESPREKING

1. Toelaatbaarheid en ontvankelijkheid van het hoger beroep

Bij gebrek aan tegenspraak en een ambtshalve op te werpen exceptie dient besloten dat het hoger beroep van de appellanten toelaatbaar en ontvankelijk is. Het hoger beroep werd tijdig en regelmatig ingesteld.

2. Bij dagvaarding betekend op 4 november 2011 stelden de appellanten voor de eerste rechter overeenkomstig art. 167, laatste lid B.W., beroep in tegen de aan hen gerichte weigeringsbeslissing van de geïntimeerde van 6 oktober 2011 om het huwelijk tussen hen beiden te voltrekken.

Waar de tijdigheid van het door de appellanten ingesteld beroep niet wordt betwist, is het bij gebrek aan een ambtshalve in te roepen exceptie ontvankelijk.

3. De geldigheid van het huwelijk wordt geregeld door de distributieve toepassing van het nationaal recht van elk der echtgenoten op het moment van de voltrekking van het huwelijk (artikel 46, 1ste lid Wb. I.P.R.).

De eerste appellante bezit de Belgische en de tweede appellant de Kosovaarse nationaliteit.

Afgezien van een onderzoek naar de vereisten voor een geldige huwelijksluiting naar Kosovaars recht geldt ter zake de internationale openbare orde-exceptie De Belgische internationale openbare orde vereist dat beide partners de intentie hebben om door hun toestemming tot het huwelijk een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen. Wetsontduiking kan erin bestaan dat het huwelijk enkel wordt gesloten met het doel de wetten op het verblijf van vreemdelingen te omzeilen.

In die zin wordt de beslissing tot weigering hierna uitsluitend naar Belgisch recht getoetst.

4. Artikel 167 B.W. geeft de geïntimeerde de bevoegdheid de voltrekking van het huwelijk te weigeren.

Deze bepaling maakt geen schending uit van artikel 12 EVRM, noch van artikel 23 BUPO. Deze artikelen verzetten zich niet tegen het optreden van de overheidsorganen tegen schijnhuwelijken.

Deze twee bepalingen beschermen enkel het geldig huwelijk.

De weigeringsbeslissing van de geïntimeerde was derhalve noch onwettig noch onrechtmatig.

5. Art. 146bis B.W. bepaalt dat er geen huwelijk is wanneer uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de kandidaat echtgenoten kennelijk niet is gericht op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap maar enkel op het bekomen van een verblijf rechterlijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Wanneer de ambtenaar beslist, bij toepassing van artikel 167, 1° lid B.W., de voltrekking van het huwelijk te weigeren omdat het naar zijn oordeel om een schijnhuwelijk gaat en de huwelijkskandidaten die beslissing betwisten, ontstaat tussen de ambtenaar en de huwelijkskandidaten een geschil over het recht van de betrokkenen (de appellanten) om een huwelijk aan te gaan.

Het recht om een huwelijk aan te gaan is een fundamenteel recht (zoals reeds aangehaald gewaarborgd door art. 12 EVRM.) en is erkend door artikel 143 B.W..

De voorwaarden en hoedanigheden om een huwelijk te mogen aangaan en de daarbij horende formaliteiten betreffende de voltrekking van het huwelijk zijn nauwkeurig geregeld in de artikelen 144 e.v. B.W..

Art.167, 1° lid B.W. verleent de ambtenaar van de burgerlijke stand geen discretionaire bevoegdheid m.b.t. de voorwaarden waaronder de voltrekking van het huwelijk kan worden geweigerd.

Gelet op de aard van het recht om een huwelijk aan te gaan en op het gebonden karakter van de bevoegdheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand is het toezicht door de rechter, die kennis neemt van het beroep bedoeld in art. 167 laatste lid B.W., niet beperkt tot een controle op de wettigheid van de weigeringsbeslissing van de ambtenaar, maar oefent de rechter zijn rechtsmacht over de beslissing volledig uit.

Alles wat tot de beoordelingsbevoegdheid van de ambtenaar behoort, wordt onderworpen aan het toezicht van de rechter, mits het recht van verdediging geëerbiedigd wordt.

De rechter moet bijgevolg uitspraak doen over het recht van de betrokkenen om een huwelijk aan te gaan en te laten voltrekken door de ambtenaar van de burgerlijke stand en dient daartoe, in voorkomend geval, te beoordelen aan de hand van alle hem voorgelegde feitelijke gegevens of het voorgenomen huwelijk geen schijnhuwelijk is.

Daarbij kan hij ook rekening houden met feitelijke gegevens die dateren van na de weigeringsbeslissing of die pas na die beslissing bekend werden.

- 6.1. De vraag die zich stelt is of de appellanten al dan niet de wil hebben om een doelgebonden levensgemeenschap aan te gaan.

Om tot een schijnhuwelijk te besluiten dienen gewichtige en eenduidige elementen aanwezig te zijn die laten vermoeden dat de appellanten andere oogmerken hebben, of minstens één van hen, dan het vormen van een levensgemeenschap.

- 6.2. Abstractie makend van het antwoord op de vraag of er te dezen in redelijkheid al dan niet voldoende aanwijzingen waren ten tijde van de huwelijksaanvraag van de appellanten om te kunnen spreken van een voorgenomen schijnhuwelijk zoals bedoeld in art. 146bis B.W., dient het hof toch vast te stellen dat de geïntimeerde de bewering van de appellanten niet betwist dat de tweede appellant sinds oktober 2012 in het bezit gekomen is van een definitieve machtiging om in het Rijk te verblijven, onverschillig of die machtiging al dan niet verstrekt geworden is op grond van art. 40 bis (oude of nieuwe versie) van de vreemdelingenwet dan op grond van een andere wets- of reglementaire bepaling.

Daarenboven wordt geen tegen-indicatie geleverd die er op wijst dat de bewering van de appellanten dat zij reeds ruim twee jaar duurzaam samenleven niet met de werkelijkheid overeenstemt.

In redelijkheid dient aangenomen dat de hiernavolgende elementen in hun onderlinge samenhang de voorgaande bewering van de appellanten voldoende schragen:

- de appellanten zijn onafgebroken op hetzelfde adres gedomicilieerd (stavingstuk 2 van de appellanten);
- de appellanten hebben op 16 september 2011 een verklaring van wettelijke samenwoning laten registreren (stavingstuk 3 van de appellanten);
- de ouders en familie van de eerste appellante bevestigen het samenwonen en/of samen op bezoek komen van de appellanten (stavingstukken 7a,7b, 17 en 18 van de appellanten);
- menige foto's van de appellanten samen, bij familie en/of met vrienden (stavingstukken 8 en 14 van de appellanten) worden overgelegd;
- de verklaring van de directie van de lagere school van het zoontje van de eerste appellante dat de tweede appellant het kind geregeld komt afzetten en ophalen (stavingstuk 15 van de appellanten) wordt overgelegd;
- de tweede appellant heeft voor wat betreft een door hem onderschreven levensverzekering 'ING Life Star Plan' nr.741-0008156-64 zijn 'echtgenoot/echtgenote' of 'wettelijk samenwonende partner' als begunstigde van de polis bij overlijden aangeduid (stavingstuk 13 van de appellanten);
- de tweede appellant betaalt de eerste appellante de helft van de huurkosten en de kosten van nutsvoorziening voor de woning waarin ze samen gedomicilieerd zijn terug (stavingstuk 19 van de appellanten);

In de gegeven omstandigheden kan alleszins niet meer met voldoende zekerheid worden besloten dat het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel de uitsluitende reden zou zij of nog is voor het gepland huwelijk tussen de partijen .

De eventuele opwerping dat een huwelijk desniettemin aan de tweede appellant een grotere garantie zou geven om (langer) ongestoord in het Rijk te kunnen verblijven, doet - voor zover een dergelijke bewering de toetsing van de vigerende wettelijke en/of reglementaire bepalingen ter zake kan doorstaan - naar het oordeel van het hof daaraan zeker geen afbreuk.

Derhalve dient aan het oorspronkelijk beroep/verhaal van de appellanten zoals hierna bepaald te worden tegemoet gekomen, waarbij het anders en/of meer gevorderde in elk geval ongegrond is.

- 6.3. Waar er te dezen reeds op 15 juli 2011 een akte van aangifte blijkt te zijn opgemaakt, zodat dit niet meer dient te gebeuren.

Tevens is het hof niet bevoegd om de datum van huwelijksvoltrekking te bepalen, aangezien dit geregeld wordt op de wijze en binnen de termijnen voorzien door wettelijke en/of reglementaire bepalingen.

7. De kosten in de beide instanties

Aangezien de weigeringsbeslissing van de geïntimeerde ongedaan dient gemaakt, wordt hij ook veroordeeld tot de kosten in de beide instanties.

In zijn opeenvolgende arresten nr. 135/2009 van 1 september 2009, nr. 83/2011 van 18 mei 2011, nr. 43/2012 van 8 maart 2012, nr. 42/2013 van 21 maart 2013 en nr. 57/2013 van 25 april 2013 heeft het Grondwettelijk Hof echter geoordeeld dat telkens een publiek orgaan in naam van het algemeen belang en in alle onafhankelijkheid optreedt, dit orgaan in de daaruit voortvloeiende rechtsvorderingen noch een rechtsplegingsvergoeding kan vorderen noch tot een rechtsplegingsvergoeding kan worden veroordeeld.

Het thans in het geding zijnde geschil vloeit voort uit een weigeringsbeslissing van de geïntimeerde overeenkomstig 167, 1° lid B.W. om het door de appellanten aangekondigd huwelijk te voltrekken; weigeringsbeslissing welke hij uitsluitend in het algemeen belang, in volle onafhankelijkheid en met het oog op de handhaving van de in het Burgerlijk Wetboek neergelegde huwelijksvoorwaarden diende te nemen.

Het is evident dat een dergelijke onafhankelijkheid ontbreekt indien de ambtenaar bij het nemen van zijn beslissing steeds rekening moet houden met het financieel risico verbonden aan een eventueel daaropvolgend proces.

Waar de geïntimeerde zoals reeds overwogen niet optrad om het eigen belang maar integendeel het algemeen belang te vrijwaren, kan hij geenszins worden beschouwd als een in het ongelijk gestelde partij die overeenkomstig art. 1022 Ger.W. gehouden is tot het betalen van een rechtsplegingsvergoeding.

OP DEZE GRONDEN,
HET HOF, recht doende op tegenspraak,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond als volgt.

Doet het bestreden vonnis teniet.

Verklaart het beroep/verhaal van de appellanten ontvankelijk en gegrond als volgt;

Zegt dat de welgeringsbeslissing van de geïntimeerde genomen op 6 oktober 2011 om het huwelijk van de partijen te voltrekken dient te worden opgeheven.

Verwijst de geïntimeerde tot de kosten van het geding in de beide instanties, aan zijn zijde niet nuttig te begroten, en aan de zijde van de appellanten begroot volgens opgave op 198,95 EUR dagvaardingskosten in eerste aanleg.

Ontzegt het meer en/of anders gevorderde.

Verstaat dat de termijn voorzien in art. 165 B.W. met zes maanden wordt verlengd.

Aldus gewezen en uitgesproken in openbare terechtzitting van het Hof van beroep te Gent, **ELFDE quater KAMER**, zitting houdende in burgerlijke zaken, van **23 mei 2013**.

Aanwezig:

Alexander Deene, raadsheer wn. Voorzitter
Kurt Goossens, griffier

27 MEI 2013

Kurt Goossens

Alexander Deene

Aangeboden op
Niet te registreren;

Rep. 2013/ 11091

177/11

Anja WILLEMS

inspecteur a.i.